

مهر آموزشگاه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۲/۳۰	بسمه تعالی آموزش و پرورش شهرستان سرپل ذهاب دبیرستان حجاب	سوالات امتحان: علوم و فنون ادبی(۱)
	زمان پاسخگویی: ۶۰ دقیقه		پایه و رشته: دهم
	نام دبیر: طاهره تیموری		آزمون خرداد ماه ۱۴۰۲
	تعداد سوالات: ۲۲ سوال		نام و نام خانوادگی:
بارم	سوالات		ردیف
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی		
۱	<p>جای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.</p> <p>الف) آنچه ذهن ما را به پویایی در می آورد.....است.</p> <p>ب) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری.....است.</p> <p>ج) نخستین نمونه کتاب به نثر فنی در قرن ۶..... نام دارد.</p> <p>د) حماسه ملی ایران و شعر حماسی با.....به اوج خود رسید.</p>		۱
۰/۷۵	از نظر تاریخی زبان های ایرانی به چند دسته تقسیم می شوند؟		۲
۱	سبک را تعریف کنید.		۳
۰/۵	عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی تا قرن پنجم کدامند؟(۲ مورد)		۴
۰/۷۵	چرا سبک دروه سلجوقی را «بینابین» هم می نامند؟		۵
	موسیقی شعر		
۰/۷۵	شعر زیر را از دید فضای شعری و عاطفی بررسی کنید. «بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم» حافظ		۶
۰/۵	اساسی ترین عامل پیدایش شعر چیست؟		۷
۱	چرا دو مصرع بیت زیر هم وزن اند؟ «بشنو از نی چون حکایت می کند / از جدایی ها شکایت می کند»		۸
۰/۵	علم عروض را توضیح دهید.		۹
۰/۷۵	واژه های زیر را با خط عروضی بنویسید. «محبت، خواهش، دل انگیز»		۱۰
۱	بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و زیر هر هجا علامت آنرا بگذارید. «دانه باشی مرغانکانت بر چنند. غنچه باشی کودکانت بر کنند» مولوی		۱۱
۱/۲۵	<p>با توجه به بیت به سوالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>«کاشکی جز تو کسی داشتمی. یا به تو دسترسی داشتمی» خاقانی</p> <p>الف) ردیف را در بیت مشخص کنید.</p> <p>ب) واژه قافیه را مشخص کنید.</p> <p>ج) حرف یا حروف اصلی و الحاقی را مشخص کنید.</p>		۱۲
۰/۲۵	<p>کدام بیت «ذواقفیتین - خوابناکی» است؟</p> <p>الف) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت / خوابناکی هرزه گفت و باز خفت</p> <p>ب) فتنه و آشوب و خونریزی مجوی / بیش از این از شمس تبریزی مگوی</p>		۱۳

زیبایی شناسی		
۱	در اشعار زیر آرایه تکرار(واژه آرایه) و واج آرایه را بیابید. الف) گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست / گوشه چشمت بلای گوشه نشین است ب) از ننگ چه گویی که مرا نام ز ننگ است / وز نام چه پرسی که مرا ننگ ز نام است	۱۴
۰/۵	در عبارت زیر سجع را بیابید و نوع آنرا مشخص کنید «محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست»	۱۵
۰/۵	ارزش موسیقایی کدام نوع سجع از همه سجع‌ها بیشتر است؟	۱۶
۱/۵	در کدام بیت آرایه موازنه و در کدام بیت آرایه ترصیع به کار رفته است؟(با ذکر دلیل) الف) جفا پل بود / بر عاشق شکستی وفا گل بود / بر دشمن فشاندی ب) ما برون را ننگریم و قال را ما درون را بنگریم و حال را	۱۷
۱/۵	جناس و انواع آن را در بیت‌های زیر مشخص کنید.(تام، اختلافی، افزایشی، حرکتی) الف) نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی. که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی. ب) پدر با پسر یکدگر را کنار گرفتند کرده غم از دل کنار ج) بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی	۱۸
۰/۵	در کدام گزینه زیر هم ریشگی(اشتقاق) وجود ندارد؟ الف) شاعر، شعری ب) سعید، سعادت ج) دام، مدام د) نعمتی، نعیم	۱۹
۰/۵	تقابل سجع‌های متوازن یا متوازی را در دو یا چند جمله است که به هم آهنگی آنها می‌انجامد چه نام دارد	۲۰
نقد و تحلیل نظم و نثر		
۳	با توجه به شعر به سؤالات پاسخ دهید؟ مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود سپید سیم زده بود و در و مرجان بود یکی نماند کنون ز آن همه، بسود و بریخت نه نحس کیوان بود و نه روزگار دراز الف) دو ویژگی ادبی را بنویسید؟ ب) قلمرو فکری این شعر را بررسی کنید. ج) کدام ویژگی زبانی در شعر دیده می‌شود.	۲۱
۱	متن زیر دارای چه نوع نثری است؟ یک ویژگی به کار رفته در این نوشته را بنویسید / «ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای صمدی که از ادراک خلق جدایی و ای احدی که در ذات و صفات بی‌همتایی و ای خالقی که راه نمایی»	۲۲
موفق باشید		طراح:
جمع نمرات:		

ردیف	سوالات	بارم																																	
۱	الف) متن (ب) سجع (ج) کلیله و دمنه (د) شاهنامه																																		
۲	سه دسته - فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی نو																																		
۳	سبک شیوه خاص یک آثار ادبی است که شاعر یا نویسنده در نحوه بیان اندیشه به کار می گیرد.																																		
۴	(۱) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار (۲) لشکرکشی و فتوحات غزنوی (۳) توسعه مدارس و مراکز تعلیم																																		
۵	زیرا ویژگی های سبک عراقی نیز در آن به چشم می خورد.																																		
۶	وزن ضربی و شاد - محتوا با وزن و آهنگ تناسب دارد																																		
۷	عاطفه																																		
۸	زیرا (۱) تعداد هجاهای آن ها با هم برابر است و (۲) هجاهای کوتاه و بلند آ «در مقابل یکدیگر قرار می گیرد																																		
۹	علمی که قواعد وزن شعر و طبقه بندی وزن ها را از جنبه نظری و عملی تعیین می کند																																		
۱۰	محبت - خاهش - دلنگیز																																		
۱۱	<table border="1"> <tr> <td>دا</td> <td>ن</td> <td>با</td> <td>شی</td> <td>مُر</td> <td>غَ</td> <td>کا</td> <td>نَت</td> <td>بَر</td> <td>چ</td> <td>نند</td> </tr> <tr> <td>عَن</td> <td>ج</td> <td>با</td> <td>شی</td> <td>کو</td> <td>دَ</td> <td>کا</td> <td>نَت</td> <td>بَر</td> <td>کَ</td> <td>نند</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> </table>	دا	ن	با	شی	مُر	غَ	کا	نَت	بَر	چ	نند	عَن	ج	با	شی	کو	دَ	کا	نَت	بَر	کَ	نند	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	
دا	ن	با	شی	مُر	غَ	کا	نَت	بَر	چ	نند																									
عَن	ج	با	شی	کو	دَ	کا	نَت	بَر	کَ	نند																									
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-																									
۱۲	ردیف داشتی - داشتی واژه قافیه: کسی - دست رسی حروف اصلی: س / الحاقی: ی																																		
۱۳	گزینه ب																																		
۱۴	الف) واژه آرایه: گوشه - گوشه ب) واژه آرایه: ننگ - ننگ واج آرایه: ک - ش واج آرایه: ن																																		
۱۵	غایت. نهایت (سجع مطرف)	۱																																	
۱۶	سجع متوازی																																		
۱۷	الف جفا بل عاشق شکستی برون ننگریم قال ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ وفا گل دشمن فشانندی درون بنگریم سجع متوازی متوازی موازن متوازن سجع متوازی متوازی																																		
۱۸	الف) گُلِ جَلِ جناس ناقص حرکتی ب) کنار کنار جناس نام ج) (بوی جوی) (یاد - یار) جناس ناقص اختلافی																																		
۱۹	گزینه ج																																		
۲۰	موازنه																																		
۲۱	الف) ویژگی ادبی قالب قصیده، استفاده از آرایه ادبی در حد اعتدال قافیه و ردیف ساده - در توصیف بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته است.																																		

	<p>ب) قلمرو فکری، اشعار پندآور و اندرزگونه- فکر و کلام ساده مضمون عمده این شعر اندرزی شعری واقع گرا</p> <p>ج) ویژگی زبانی، سادگی زبان شعر، کمی واژگان عربی به کارگیری کلمات کهنه و مهجور بود افزون «ب» بر سر فعل ماضی</p>	
	<p>نثرموزون نثری آهنگین و مسجع، جمله های کوتاه گسترش عرفان</p>	۲۲
	<p>طراح:</p> <p>جمع نمرات:</p>	موفق باشید